

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
 Hónapostól ára: Egész évre 12 K. Negyedévre 3 K. Tanítóknak, Jegyzőknek 10 K.
 Egy szám ára 24 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal Kossuth-utca 14 sz. — Megjelenik minden vasárnap
 Nyilttér saronkint 80 fillér.

A Szentlélek ünnepén.

A hétköznapi élet ezernyi gondjai és emésztő vergődései, de legkivált három éves háborunk világrendítő eseményei közepette, mikor már kezd megrendülni az emberekben a hit, a bizalom, a szebb jövő reménye: biztató, megnyugtató érzést vált ki lelkünkben a Szentlélek kitöltésének ünnepe.

Vajjon megéle az emberiség valaha, hogy elérkezzék az idők teljossége, a mely után evezredéken át vázkozott? Vajjon közeledünk-e a béke, a megértés, az igazság uralma, a boldogság felé, melyekre az emberi lélek annyira vágyakozik? Ki tudna erre felelni, mikor az önzetlenség máza alatt még mindig a kérdőzött önzés — a hatalom és gazdagság utáni vágy — rejtezik. Az erőszaknak ma sem az erkölcs vagy megértés szab korlátokat, hanem a nagyobb erő, a mely tul teszi magát az erkölcsön s elfojtja az emberi nemis érzelmeket. A gyűlöletadás vad szenvedélye ma épp oly kegyetlen és féktelen, mint rég letűnt századokban. Az emberi élet, a természet ome feléges ajándéka, sőt egész népcsaládok és nemzetek élete épp oly értéktelen semmiség, ha valamely érdek útjában áll, mint bármikor. A siker, a mely vagyont, hatalmat, erőt, uralmat jelent, új morált is teremt. Minden újabb sikerből új erkölcsi igazságok születnek és ezekre felesküsznek mindazok, a kik számára az új igazságokból valamely előny származott. A mások jogai, érdekeivel szemben teljes érzéketlenség ott, hol nem a saját érdekről van szó. Ez a kiméletlen önzés, mely az ollettéteket a végletekig kiélesíti, oka egyfelől a mai rettenetes vérongzésnek, világforrongásnak.

Becsüljük meg az emberiség élő hito által megszentelt hagyományokat. Tisztítsuk meg érzéseinket a kétekedéstől, csüggedéstől. Erősítsük meg magunkat a Szentlélek erejével, mely ma is csodákat művelhet. „És mikor a pünkösöd napja eljött, mindnyájan egyakarattal együtt valának... És megtelének mindnyájan Szentlélekkel és kezdének szólni más nyelveken, a mint a lélek adta nekik szónok.” Így mondja az irás. Ez oly csodás történetnek látszik első tekintetre, hogy ehhez hasonlót hiába keresünk az emberiség történetében. A Szentlélek kitöltését csodás jelenségek között látták a tanítványok: mintegy az égből hirtelenséggel, söteten zugó szélnek zendülésével áradtak ki rájuk a kéttős tűzös nyelvek.

Az első pünkösödtől egyre távolodó ember ma már alig hisz a csodás külföld jelenségekben. Szinte kétkedéssel olvassa az Irás szavait, pedig azóta az a Szentlélek el nem távozott a földről, folyvást közöttünk van, működik és működni fog időtlen időnkig. Mint az éltető levegő, mely bennünket körül vesz, mint az áldott nap melege, mint a föld termékenysége, a mag kolése és gyümölcsözése, mit napoként szemlélünk, élvezünk, úgy a pünkösödi Szentlélek is legtöbbször zaj nélkül működik a világon.

Zugó szélben is el jön hozzánk a Szentlélek, hogy megtöltsön; ám sajnos, hogy benne emberi érdekeinknél fogva nem mindég az igazságnak, a világosságnak és a szabadságnak azt a lelkét érezzük, mely az ember boldogságát van hivatva föllepíteni, hanem éppen azok ellenkezőjét: a ha-

misságot, a kötöttséget és a szorúságot. Pedig ha valamikor szüksége volt az emberiségnek arra, hogy a Szentlélek irányítását, buzdítását kövesse: most a világháboruban csakugyan van. Ha valamikor szüksége volt ennek a mi sokat szenvedett hazának, hogy az egymást megértésnek lelke áradjon ki rája és töltse meg minden polgára szívét az igazságnak, a szeretetnek, a könyörületnek a lelkével: ez az idő itt van. A mai válságos időben, midőn létünk, életünk forog kockán, arra a szent tüzre, a lelkesedésnek arra a szent lángjára, mely az igazság, a könyörület, az emberszeretet terjesztésén munkál, most még nagyobb szükségünk van, mint valaha.

A történelem lapjai bizonyítják, hogy a lelkesedés munkája teremtette, tartja feun és viragoztatja mindazokat az intézményeket, melyek az emberi nem fejlődését, haladását, boldogulását szolgálják. Templomok, iskolák, kórházak, gyermekmenhelyek, siketnémák és vakok intézetei, megbérelt hősök, hadiözvegyek és árvák számára létesült igen számos újabb jótékony intézmények és egyesületek egytől-egyig a szent lelkesedésnek az eredményei. Ezek törlik le a szenvedők könnyeit, ezek enyhítik a nyomort.

Nemzetünk multjában gyászos idők, véres küzdelmek, harcok, elnyomatás, leirhatatlan szenvedések váltják fel egymást. S mégis annyi balszerencse és oly sok viszály után él a nemzet, áll a haza. Vajjon mi adott erőt, hogy el ne merüljön a pusztulás tengerében? Az a szent és megasztos lelkesedés, mely fiaiban megnyilatkozott a hozzája való törhetlen ragaszkodásban, az áldozatkészségben, mellyel életét, véréit, vagyonát, nyugalmát áldozta érte; az a bámulatos kitartás, mellyel jogait, szabadságát védte, oltalmazta s mindenek felett a józan bolátás és ömegtartás, hogy a legtöbbször, ha nem is mindég, megértette egymást, mikor a haza veszélyben volt, mikor elleenség tört reá, mikor igazat, mikor a világosságot és szabadságot kellett védelmeznie. Kicsiny, testvértelen nemzetként foglalunk helyet Európa közepén. Küzdelmek, szenvedések árán jutottunk mindabhoz, a mivel bírunk. Fejlődésünkben, haladásunkban része van nemcsak nagyjaink, vezetőink nemis lelkesedésének, ragyogó példájának, hanem a legutolsó napszámos becsületesen végzett munkájának is.

Azonban minden sikerhez, minden dicsőséghez a szorgalom, a kitartás, az áldozatkészség mellett csak akkor jutottunk, a mikor egyetértettünk; ott s azon a téren értük el a legnagyobb eredményt, a hol szeretettel fáradoztunk s széthuzás, egyenetlenkedés nem gyengítette a lelkesedést, mely bennünket a cselekvésben irányított, vezetett. Vajjon meg van e hazánk minden fiában a szent lelkesedés, melyre ebben az országban éppen most volna a legnagyobb szükség, hogy ne csak ellenségeinken arassunk diadalt, de a háboru lezajlása után is előre haladjunk szellemiekben és anyagiakban egyaránt? A vitázásnak, az önfeláldozó bátorságnak, a hazafias áldozatkészségnek annyi dicsó példáját még soha sem láttuk, mint napjainkban, de másrészt soba annyi bűn, annyi gonoszság, annyi önzés, annyi önhuzoskodás, annyi nomtelen indulat nem burjánzott fel az emberekben mint most a háboru alatt.

Szálljunk magunkba a Szentlélek ünnepén. Igyekozzunk megérteni az első pünkösödi történeteket. Törekedjünk egyakaratra, vegyük magunkhoz az igazságunk azt a lelkét, mely arra igyek-

szik, hogy a földön ne legyen különbség ember és ember között, ne legyen se láncz, se kard, hanem szeretet és a munka közösége fűzze össze az embereket.

A Szentlélek ünnepén az igazság lelke hadd szóljon a haza minden polgárához és buzdítsa egyetértő elhatározásra egymásnak a megbecsülésében, a hazához való ragaszkodásban, az áldozatkészségben, a kitartásban, a türelemben, az önzetlen cselekedetekben, hogy — ha különböző utakon is — szeretettel fáradozzunk hazánk megmentéséért, jólétéért, függetlenségéért, mert azt mondja az Irás: „Hol az Urnak lelke vagyon, ott van a szabadság.” G. s.

Daniel Gábor lemondott a mandátumról.

Daniel Gábor báró titkos tanácsos, a nemzeti munkapárt volt alelnöke, lemondott a képviselői mandátumról.

Az év elején Daniel Gábor báró ellen inkompatibilitási támadásokat intéztek. Egyrészt azon a címen, hogy *Sebastiani* Vilmos földbirtokos — *Muzsaly* Gyula képviselővel beszélve — 300 000 koronás közbenjárási díjat helyezett kilátásba Daniel Gábor részére a hadügyminisztériumban *Sebastiani* háborus kártérítési érdekei mellett való intervencziójáért. Másrészt a miatt, hogy Daniel Gábor báró társelnöke volt a Földbérlok Szövetkezetének — a mely több millió áru marhat szállított a katonaság részére — és a szövetkezet éppen Daniel báró politikai befolyása alapján jutott a nagy jövedelmű megreudeléshez.

Daniel a képviselőházban összeférhetlenségi bejelentést tett maga ellen és lemondott a nemzeti munkapárt alelnöki tisztéről. *Muzsaly* Károly néppárti képviselő külön is bejelentette a marhaszállítási ügyet és a képviselőház összeférhetlenségi állandó bizottsága hosszabb ideig foglalkozott a dologgal. Ennek során megállapították, hogy Daniel Gábornak a hadügyminisztériumban való kérdéses intervencziója, a mely az egyik vád alaptételül szolgált, nem történt meg, *Sebastiani* kijelentette, hogy a 300.000 koronás közbenjárási díjról Daniel Gábor báróval nem is beszélt, más tanuk pedig azt vallották, hogy Danielnek a Földbérlok Szövetkezetében és ennek ügyleteiben semmiféle anyagi érdekltsége nem volt.

Április 12-én tárgyalták az ügyet utoljára; a következő napon folytatták volna a tanukihallgatást, de közbejött a parlamentnek királyi kéziratral történt elnapoltatása, ennek következtében a szönyegen volt összeférhetlenségi kérdéseknek az új tanácskozási szakra való elhalasztása. A jövő hónapban folytatták volna a tanukihallgatásokat, azután a dolog valószínűleg itélő zsüri elé került volna.

Báró Daniel Gábor lemondásával a *szent-egyházassalvi* kerület mandátuma megüresedett s így ott rövidesen az új választást kiírják.

A békében is számon tartják, ki jegyzett hadikölcsönt!

A választói reform körül.

Ha széttekintünk magunk körül és azt látjuk, hogy reszkető asszonyok porba hullanak, mert az Isten férjüket, fiukat megtartotta, mások viszont a templom kővének vorik véreire fejüket, mert az övék elveszett; amikor az egyik még moleg fészekben rémüldözhetik a rémségeken, míg a másik földufutó módon menti meg pusztá életét; a mikor a vagyonszerzés visszatartó példit látjuk s ugyanakkor tökrement egzisztenciák siratják a jelent; a mikor a mindennapi kenyérszerzés rettenetes gondja fekszi meg a tömeg lelkét: akkor valóban itt künn a vidéken nem értheti a gondolkodó fej, hogy miért éppen most kell a választójog reformjának jönnie?

Nagyot fordulhatott a világ keréke, hogy a választójog kérdése ebben a világot rengető háboruban, újra napirendre került és olyan formában akarják azt és azok, akik egy pár évvel korábban a Kristóffy-érában, az ellen a legélesebb harcra folytatták.

Bzonyára úgy van, hogy az eljövendő jobb kor munkálását most kell megkezdeni és ebben a munkában megillető részt kell biztosítani azoknak is, akik most az alkotmány sánczain kívül, de az ország védelmében a lövészárkokban állanak, azonban a radikális jogokat talán még sem lehet jelszavakként kezelni és nem szabad túlzásba esni, mert ezzel csak tüllödnék a célon és a nemzet jövőjét tesszük kockázza.

A jogot meg kell adni a népnek, hogy sorát ő maga intézze, azonban fontolóra kell venni azt, hogy Magyarországon, a nemzetiségek e kies földjén, egy majdan nem egészen mélyen át gondolt reform az ország jövőjét ássa alá és különösen alássa éppen itt nálunk, Erdélyben, melyet a kedves Bratianu, egy miuapi nyilatkozata szerint, éppen a nép megszavaztatásával akar az ő szerencsétlen országához csatolni.

A nemzet népfentartó elemeit, a kis- és középbirtokosokat és az ezekből sarjadzott magyar értelmiséget s a magyarság szempontjából megbízható munkás osztályt vezető szereppel kell felruházni az kétségtelen, azonban tévedés azt hinni, hogy az ország ezen fentartó elemei boldogulásukat csak éppen a választójog reformjában látják. A megélhetési gondok foglalják le most az emberek lelkét s a frontról hazatérő harcoló katonák, amint erről alkalmunk volt igen sokkal nézetet cserélni, nem abban látják megjutalmazásukat, ha szavazati jogot kapnak, de igenis mindenekelőtt abban, ha részt kapnak abból a földből, a hazából, melyért vérezték s a melyet megtartani jutalom nélkül is szent kötelességüknek ismernek.

A magyarságnak határozott és egységes állásfoglalása a világháboruban lehetetlenné tette a monarchiában a nemzetiségi gondolat bomlasztó érvényesítését s ezzel az ellenség számításának egyik legdöntőbb tényezőjét. A magyar nemzeti állam fentartása és erősítése tehát mindenekelőtt az ő érdek s az ellen egy nem szám szerinti adatokon való választóreform megteremtése helyrehozhatatlan tévedést, sőtétben való ugrást, a magyarság bukását jelentheti.

Ez országban már közjogi helyzeténél, de nemzetiségi viszonyainál fogva sem lehet egységes nemzetek választójogi törvényeit mintaképpül felállítani s nem lehet imperialisztikus jelszavak után igazodni; legalább büntetlenül nem. És ha áll ez az országra, mennyivel inkább áll a mi szűkebb hazánkra, Erdélyre nézve, a hol az oláh-ság lebben áll és türelmetlenül várja a szorintűk egyetlen, a boldogító általános titkot, mely a közéleti uralmat a teljesen műveletlen, demagógok által vezethető és megfelelő erkölcsi érzésük fejletlensége folytán megvesztegethető rétegeknek kezére juttatja és sirját ássa meg Erdély magyarságának.

A választójog reformjának mostani előhozása, azonban úgy tetszik, hogy ez idő szerint

mégis csak más ezölt szolgált: a kormány megbuktatását, a mit hosszú manővrirózás után tényleg sikerült is elérni. Tisza István, ki nyíltan, férfiasan állotta azt, amit vallott, hogy a radikális választójog veszélyezteti a magyar faj történelmi szupremáciáját, elhagyja helyét, mint

A kormányválság.

József főherceg a királynál.

(Budapest, május 26.) *Badenből* jelentik: Károly király ma József főherceget fogadta. A Wiener Tagblatt szerint a fogadás szívélyes volt. A király jelezte, hogy a főherceg személyes közreműködése mily módon érlelhető meg a helyzet kedvező alakulását. A főherceg kifejezte hajlandóságát, hogy személyét szükség esetén rendelkezésére bocsátja, noha inkább visszatarthatja a frontra.

Héderváry Károly gróf. hír szerint a főherceg előtt nem csinált titkot a munkapárt elhatározásából, hogy elvettél senki kedvéért nem tér el, bár a legjobb akarat meg van a válság gyors megoldásához.

József főherceg este hazaérkezett Budapestre. A pályaudvaron viharosan éjenezték (Sebők.)

Az Isonzó-rontról.

(Budapest, május 26.) Sajtó hadiszállásról jelentik: Este, Isonzó csata éppen most tombol a leghevesebben. (Sebők.)

A jövő alakítása.

— Udvarhelymegye minden igaz fiához. —

— Meddig tart a háború? — kérdik naponta igen sokan, de pontos és elhíhető feleletet senki sem adhat. A legbölcsőbbek is csak annyit mondhatnak általánosságban, hogy addig kell folytatnunk a küzdelmet, amíg a létérdekeinknek megfelelő tisztességes békét el nem érjük. Legfeljebb annyit lehet még hozzá tenni a helyzet gondos mérlegelése alapján, hogy ez az idő már nem lehet távol, hiszen az angolok és francziák támadásait nagyszerűen veri vissza német szövetségünk, ellenben a buvárhajóharc ellenségeinkre nézve mind elviselhetetlenebb; az olaszok tizedik offenzívája is roppant veszteségekkel omlik össze ami csapataink hősi ellenállásában s a mi hadi tengerészetünk ugyanakkor viv ki fényes győzelmet; Oroszország pedig menthetetlenül zuhan az anarkia örvényeibe.

A jövőt kitalálni nem lehet, a jövőt alakítani kell, a fontoskodó, vagy misztikus jóslat neveléses, vagy ártalmas, a tudatos cselekvés a helyénvaló. Arra kell törekedni, hogy bármeddig tart is a háború, mi végig kibírjuk megpróbáltatásait s megőrizzük erők felsőbbességét. Ezt az erőt folytonosan gyarapítani és érvényesíteni kell s ebben a munkában mindenki részt venni köteles.

Itt van példiul az új hadikölcsön. Mily hiábavalóság volna azt fészegetni, hogy hányadik is már, hány jó még utánna, mennyi pénz kell a hadseregnek, mennyit ír alá ez vagy azaz a szomszédunk nem tudom ki. A helyes fölfogás az, hogy ha nem határozor, hanem hatvanhatodszor fordul hozzánk az állam önvédelmi háborunk szent céljaira való kölcsönért, a legnagyobb készséggel adjuk oda megtakarított pénzünket akkor is, azután is, mindvégig, valamennyien. Avagy kérdés tárgya lehet-e, hogy ki és meddig legyen jó hazafi? Van-e a haza, a nemzet iránt való kötelességek teljesítésében vakáció? Van-e az egetverő világháború idején nélkülözhető erő? Van-e fölösleges magyar állampolgár, aki fölroállhat és eldughatja a pénztét.

A jövő titkát nem lehet kabalákkal kicselezni: a jövőt okos cselekvéssel, szilárd akarral kell tervszerűen formálni. Most a magyar nemzet szebb

sem alkulozás tárgyává tegye megalkotott olvát

A közel jövő meg fogja mutatni, hogy a választójog reformjának előtérbe tolása vajon Tisza távozását szolgálta-e, vagy pedig csakugyan ráléptünk a jelszavak ösvényére, melyről két oldalt veszélyes mélységek fenyegetik a magyarság létét.

jövőjét kell megteremtenei s ez csak úgy sikerülhet, ha a nemzet minden tagja erre a célra egyesül minden erejét, pénzben és munkában, testben és lélekben mindvégig. Udvarhelymegye és Székelyudvarhely város minden igaz fia tudni fogja kötelességét s nem lesz senki, aki csak teheti, aki kimaradna az egyébektől is fényes jövedelműséget biztosító kölcsönjegyzésből. A szemek nyitva vannak.

A családi pótlék.

— Minisztertanácsi határozat. —

E héten a minisztertanács a tisztviselőik kérdésével foglalkozott és elhatározta, hogy tekintettel az iparcikkok nagymérvű drágulására, a legszükségesebb cikkek beszerzésének megkönnyítésére a közszolgálati alkalmazottak, köztük az összes lelkészek részére is *egyszermindenkori segélyt* a legsürgősebben utalványozni fog. Elhatározta továbbá a minisztertanács, hogy a legközelebbi indennitási törvényben javaslatot terjeszt az országgyűlés elé a *családi pótléknak* általánosságban a mai összegek *kétszeresére való fölemelése* és azoknak a közszolgálati alkalmazottak ama kategóriájára való kiterjesztése iránt, a kik jelenleg családi pótlékban nem részesülnek. Ide tartoznak a lelkészek, a városi alkalmazottak, községi és körjegyzők és a nem állami tanítók és óvónők. A közszolgálati alkalmazottak anyagi helyzetének javítására vonatkozó további rendszabályok és ezek mérve tekintetében a kormány akkor fog határozni, amidőn más államok hasonló intézkedései felől tájékozást szerez.

Máréfalva és egyebek.

Végigszenvedtük az oláh hordák garázdabetolakodásának minden nyomorúságát. Idegenben bolyongtunk; vagyont veszítettünk; sok mindent nélkülöztünk. Szinte már attól féltünk, hogy Erdélyt, szűkebb hazánkat is el kell veszítenünk. De aztán — hála Istennek — minden megint jóra fordult s immár hetedik hónapja, hogy a némettel együtt a magyar vitézség az ocsmány bitorkolat széljelverte s az ország határain túl messze elkergette. Azóta Erdély völgyeibe újra visszatért s munkához látott a székely-magyar élet azzal a jogosultan komoly eltökéltséggel, hogy Erdélyben a magyarságnak minden téren az eddiginél erősebb hivatást és pozíciót kell biztosítani.

E tekintetben a nagy és fontos teendők beláthatatlan sokasága áll előttünk. Mulasztásokat kell pótolnunk minden téren s ugyanakkor bölcs előrelátással készült tervezetek szerint új munkákat kell vállalnunk és dolgoznunk közös akarattal, egymást megértő elszántsággal úgy hogy agyuuk minden gondolatán, kezünk minden mozdulatán meglássék a magyarság okos szeretete.

Am ha igazán akarjuk és óhajtjuk a nagyot, akkor a kicsinyen kell elkezdődök és ha föl akarjuk építeni az erős magyarság szilárd épületét, jó alapot kell ásunk s léglát téglamellé raknunk körültekintő alaposággal, hogy az épülő hajlék biztosan álljon s minden viharra dacolhasson.

Mindenekelőtt pedig a magunk miudezideig teljes komolysággal ki nem használt fajszeregetével a városi és megyei élet minden megnyilatkozásában erős gátakat kell emelnünk, hogy a magyar nemzeti állam eszméjétől idegen irányzatok sehoh és sommféléképen hozzánk be ne férközhessenek s magyarságunkban meg ne győdhithessenek.

Ilyen gátemelésnek tekintendők például, hogy magyarra és székelyre tegyük mindazokat a földrajzi elnevezéseket, amik a székely vármegyék s így a mi vármegyék területén kiejtjük, hangzásuk révén még mindig idegen, oláh eredetű mutatnak. Miért kell — mondjuk — a székelység anyavárosa közelében egy népes községet ma is *Máréfalvának* hívni? Ha Oláhfaluból néhány évvel ezelőtt Szentegyházfalut csinálhattunk, miért ne csinálhatnánk Máréfalvából is új királyunk iránt való tiszteletből s megkoronáztatása emlékére *Károlyfalvát* vagy *Királyfalvát*? Községek, hegyek, hegycsúcsok, folyók, patakok nevei hangzásaik magyarul s az új magyar elnevezések legyenek a bennük, rajtuk s mellettük élő s küzdő székelység ösztönző erőivé, miut a hogyan ezt a szép szerepet töltik be ugyanezek a tényezők másként a hazában. Nem szabad, hogy a megvívott véres harcok után, a magyar vitézség annyi hősmartírjának porladozó teteme fölött ezek a régi elnevezések mint ráuk dobott idegen csondrák továbbra is a mi büszke magyarságunkba beléakaszodjanak. Magyarok vagyunk és magyarok akarunk maradni inkább mint valaha. Legyen hát amihez a kezünk ér, amit a szemünk lát, a föld amit tapodunk minden legkisebb részletében teljesen magyar!

Meg vagyunk győződve, hogy a nemes vármegyének közigazgatása, mely ebben a tekintetben egyszer már cselekedett, most is cselekedni fog a kezébe vévén a megponditott eszmét, azt teljes megértéssel s mindyájunk megelégedésére minél előbb valóra is váltja.

Mint a hogyan abban sem kételkedünk, hogy a város polgárai is végre-valahára lekopartatják vagy bontásztatják a házak faláról még mindig fölénk vigyorgó felirásokat, amik arról akarnak csöndes moséket regélni, hogy itt, ezen a vértel szent magyar földön oláh hadak jártak azzal a vakmerő gondolattal, hogy Erdélyből oláhországot csináljanak.

A rögtönítelő bíraskodás kiterjesztése Erdélyben.

Erdélykormánybiztosa az ordélyi városokhoz a következő hirdetményt küldte:

— A m. kir. kolozsvári honvédkerületi parancsnokság megkeresése folytán a katonai büntetőperrendtartás 437. § ában foglalatokhoz képest, 1916 évi szeptember hó 6-án a katonai személyekre vonatkozó rögtönítelő eljárás tárgyában kibocsátott hirdetményem kiegészítéseként ezenel közhírré toszem, hogy: a m. kir. Honvédelmi Miniszter Ur folyó évi márczius hó 25-én kelt 5933. eln. 15-a számú rendeletével — a cs. és kir. hadserőfőparancsnokságnak 37906—1917 Q. számú rendeletével egyetértésben — a katonai büntetőtörvény 362. §-ába ütköző gonosz kártevővel kapcsolatos nyilvános ordszakoskodásnak minden egyes esetére a rögtönbíraskodásnak kiterjesztését rendelte el. Ehhez képest jelen rendelkezésnek nagyjától kezdve köztöl, illetve agyonlövés által való halállal büntetettik minden katonai (honvéd) büntető bíraskodás alá tartozó személy, a ki idegen tulajdont gonoszszágból megrougál, ha a) kár, a mely bekövetkezett, avagy a tettes szándékában volt, 50 koronát meghalad, vagy a kár nagyságára való tekintet nélkül, ha b) abból az emberi életre, egészségre, testi biztonságra, vagy nagyobb kiterjedésben mások tulajdonára nézve veszély keletkezhetik, vagy ha c) a gonoszszágból való rougálás vasutakon, az azokhoz tartozó építményeken, gépeken, szállítási és más eszközökön, vagy azok üzemére szolgáló egyéb tárgyakon követtetik el. Brassó, 1917 május hó 2-án. Dr. *Betegh* Miklós kormánybiztos.

HIREK.

Székelyudvarhely, május 27.

Mailáth püspök frontlátogatása.

Majláth Gusztáv Károly gróf püspök a nagy időköz múltú nagy lélekkel tudott és akart behelyezkedni a háborús évek diós és szomorú eseményeibe. Nincs egyháztudományunk, aki ezekben a súlyos napokban hívei s a küzdő katonák lelki szükségleteinek kielégítésére a maga fáradságot nem ismerő személyes szolgálattal annyi jót cselekedtet volna és cselekednék, mint épen ő.

A múlt évben bejárta az olasz frontot. A menekülés szomorú idején megfordult az ország minden részein, ahol otthonukból száműzött hívei hajlékot nyertek. Vigasztalt, bátorított, anyagilag segített s a vallásos hit megnyugtató, fölemelő érzéseit közvetítette szívből fakadt s szívhöz szóló beszédeiben. Most, alighogy kitavaszkodott, az erdélyi frontot látogatta meg.

Április 27-ikétől május 25-ig tartott ez az apostoli körút. Kiindulási pontja: Marosvásárhely, befejezője: Székelyudvarhely. Közül esik a messzekiterjedésű front, melynek nincs olyan pontja, ahová Mailáth püspök el ne vitte volna híveit tevékenykedő lelkének nagy szeretetét. Havasok alján, fenyvesek tövében, lövészárkok közelében, nem egyszer az ellenség ágyúinak dörgése közben misézett, gyónatott. Bémált és prédikált jó időben, rossz időben egyformán. Végigjárt a front valamennyi kórházában, hogy enyhülést vigyen a sebesült és beteg hősök grótródásaihoz. A látás jutott arra is, hogy a határmenti községekben a menekülésből visszatért hívek testi és lelki szükségleteivel behatáron foglalkozzék.

Könnyű és ilyen nagy munka után érkezett meg hozzá a fáradhatatlan főpásztor kedden, f. hó 22-én a déli órákban katonai autón Csikszerebából. A plebináru alköztött ebédet résztvettek Báró *Rohr* Ferenc hadserőparancsnokkal a hadserőparancsnokság előkelőségei, a vármegye főispánja, alispánja, a polgármester s az egyházközség vezetői. A délután a főgimnázium ifjúság volt. A régi szeretettel hozzájuk szölt a az ő lelkiszükségleteikkel foglalkozott először a püspök este 7 óráig, amikor a templomba vonult, ahol fényes segédlettel a májusi ajtatoságon pontifikált. Azután beszédet mondott. Örövendő adott Istennek hála, hogy udvarhelyi híveit annyi nehéz megpróbáltatás után ebben a kedves templomban újra köszönheti. Isten végtelenül jószágos kegyelmét látja megvilátozni hős katonáink bámulatos vitézséggel megvívott harcaiban, amelyeknek nyomán aránylag rövid idő múltán ez a város s vele az egész székelyföld a békés munka áldásait újra élvezheti. Ő a nagy csapások legszomorúbb percében sem csüggedett, hogy minden így lesz. Ezt az Isten végzéseiben megnyugtató töretlen bizalmat szeretné híveiben megerősíteni s ezért buzdítja őket, hogy éljenek minden körülmények között olyan életet, amely folyton a hit parancsai s a Krisztus szeretete szerint igazodik. Könnyekig megható szavakban emlékezett meg aztán az Otárogylet elhunyt elnökéről, özv. Gonda Jenőnéről, aki egy szépen leélt élet ragyogó példájával mutatta meg, hogyan kell és lehet egy nemes szívnek magát az Isten, a szülő, a gyermek és embertársainak önzellen szeretetében elosztania. Bejelentette, hogy csütörtöki szentmiséjét az ő lelküvéért fogja bemutatni s kérte a híveket, hogy ugyanakkor minél többen ugyancsak a szándékra végezzenek szentáldozásukat.

Mánap szerdán kor reggeltől kilencz óráig gyónatott. Elkor szentmisét mondott, prédikált s a bémálás szentségét osztotta ki. Délben a hadserőparancsnokság adott ebédet az egyházfőjedelm tiszteletére. A délután kórháslátogatásokkal tölt el. Az esti ajtatoságot újra a püspök pontifikálta, ő mondta a szentbeszédet is, aztán a késő esti órákig gyónatott.

Csütörtöki reggel 7 órakor özv. Gonda Jenőné lelküvéért mondott szentmisét, amikor a hívek beláthatatlan sora járult az Úr asztalához, hogy a püspök kezéből vegye magához az élet kenyerét s így is bebizonyítsa az elhunyt elnököt iránt érzett szeretetét.

Reggel kilencz órakor autó vitte a főpásztort Héjjasfalvára, hogy onnan a püskö-di anepekre székelyre utazhassék. (sz. f.)

Arany János-ünnepély. A legnagyobb epikus, Arany János születésének 100-ik évfordulója alkalmából a rém. kath. főgimnázium, a ref. kollegium és az áll. polgári leányiskola tanári kara és tanuló ifjúsága a múlt vasárnap fényes sikerült matiné rendezett. A hangulatos szép műsort az ifjúsági vegyeskar a Szózat élénkklésével vezette be, mely után ifj. *Szemlér* Feri főgimn. tanuló Arany: Fiamnak cziwü költeményét szavalta el sok kedveséggel. Az ünnepi beszédet *Szász* József főgimn. tanár mondotta. A teljes szóuoki készséggel előadott beszéd, mely a nagy költőt híven jellemozte, mély hatást váltott ki s a termet zsufolásig megtöltő díszes kö-

zésesség hatalmas tapsal ünnepelte a szónokot. *Németh* Andor koll. tanuló Arany Toldijából Miklós és *Bencze* találkozását mondotta el nagy érdeklődéssel kísérve. *Lőrincz* Teréz és *Tomcsa* Klementin Arany-Szentirmay népdalokat adtak elő sok ügyességgel, *Szabó* Ilus zongora kísérete mellett. *Tompa* Márta Arany Zich Kláráját szavalta. Előadása művészi volt, a mellett egyszerű és természetes, melyben az emberi érzések és szenvedélyek minden skálája megnyilatkozott. *Maróth* Aranka Gál F. Magyar ábrándját játszotta zongorán művészi készséggel. Ezt *Nagy* Elemér koll. tanár szavalata követte, ki Arany Pázmán lovagját adta elő hangos derűtséget kelteve. A valóban szép ünnepélyt a Himnusz zárta be, melyet az ifjúsági vegyeskar énekelt. A minden részletében sikerült matiné önkéntes adományokból a 82-esek özvegyei és árvái részére 290 K-t juttatott.

Gyermeknap Székelyudvarhelyen.

Mint jeleztük, a Gyermekvédő liga és a helyi Gyermekmenhely telep Gyermek-napját június 3-ikán, vasárnap tartja meg. Hadiárvák, elesett szegényemberek gyermekei részére rendezik a gyűjtést s a nagy társadalom a legszebb szociális célú bizonyára ismert fogja áldozatkészségével ezuttal is szolgálni.

Népünnepély Péter-Pál napján. A

82-es rokkantak, a Pro Transylvania és a helybeli Jótékony Nőegylet szegényei és árvái javára egy nagyobb szabású népünnepély rendezését tervezik. A két napig tartó és a legváltozatosabb programmal összeállításában a Nőegylet igen szívesen készséges segítő társat nyert a katonai térparancsnokságban, mely a rendezést egészében átvállalta s így a sikert eleve biztosította, mert niicsen kéttség, hogy a grandiózus méretű mulatságon nem csak a város társadalma egészében, de még a vidék is résztveszen.

A május hó 9-ig gyűjtés. A „Pro Transylvania” és felerészben a „Hős 82-es székely bakák özvegyei és árvái” részére, e hó 9-én, a székelyudvarhelyi kereskedők és iparosok között rendezett gyűjtés ismét egy szép összeggel gyarapította ezen hazai jótékonyasági mozgalmakat. A gyűjtés eredménye: 2110 K. A hadserőparancsnokság jótékonyasági kirendeltsége ez uton mond a segélyezettnek nevében köszönetet a befolyt adományokért és egyben kiemelni a Tábori könyvkereskedés 200 koronás, Szöllösi Samu 100, Ferenngel Gyula 60, Becsek D. Fia könyvnyomda, Dr. Szöllösi Ödön és Hánn József 50—50 koronás adományait. A gyűjtés lezárása után, Kroner Mihály vendéglős utólagosan 150 K-át adományozott.

Köszönet nyilvánítás. A következő sorok közlésére kérttünk föl: Gróf *Majláth* Gusztáv Károly erdélyi püspök ur öcczellencziája 400 K-t, Báró *Rohr* Ferencné ömeltósága 200 K-t adományozott a Misszió társulat helyi szegényei részére. A szives adományokat hálással nyugtázom. Dr. *Horváth* Károlyné.

Tisztviselők méhészeti tanfolyamát folyó hó 22-én délután 5 órakor nyitotta meg *Lányi* Imre ny. postafelügyelő, méhészegyleti elnök az összegyűlt tisztviselőkhez intézett beszédevel, melyben életükben vázolta az egyetlet törekvését s a m. kir. kormány áldozatkészségét. *Lányi* elnök megnyitó beszéde után *Gál* Imre egyil. titkár tartotta meg első előadását a méhészet szerepe a nemzet gazdaságában, a méhtenyésztés hanyatlásának védelme a mezőgazdaságra és viszonyunk a külföld termelésével szemben. Folyó hó 23-án a méhek boncztanáról, 24-én a méhcsalád egyedeiről s ezek egyenkénti munkaszerepéről, 25-én a méhkirályné hivatásáról és a méhek termelvényeiről, 26-án a méhek betegségei és ellenségeiről tartatott előadás. Közben a méhészet körébe vágó munkálatok mutattak be a telopen, nevezetesen a viasz olvasztás és müléppé való feldolgozás, kaptárkészítés stb. stb. Az előadások folyó évi június hó 9-ig tartatnak s e napon a tisztviselők tanfolyama befejeztetvén, június 10-én egy másik tanfolyam veszi kezdetét.

Jrógép 9-es Remington, nem látható irásu, teljesen új állapotban, asztallal, teljes felszereléssel előadó. Czim a kiadóhivatalban.

Folyó évi szeptember havában a tanfolyamot végzett tisztviselők nejei részére az egylet egy háztartási tanfolyamot rendez, melyen egy női szakkerő a méz házi feldolgozását fogja gyakorlatilag bemutatni.

Kinvezés. A király Lászlóval *Benedek* Istvánt, az I. hadseregparancsnoksághoz beosztott honvéd-hadnagyot, a hadidíszítványos koronás arany érdemkereszt tulajdonosát, magyar királyi honvéd főhadnaggyá a népfelkelésnél kinvezte.

Derűs napok, hideg éjszakák. Május hónap második felében hűvös éjjelök jelentkeztek, gazdag harmattal, amik a gabonafélék fejlődésére jótékonyan hatottak, azonban a kertiben a kisebb fagy főképp a zanege hüvelyekben helyenkint kárt okozott. C-üggedésre nincs ok, mivel a megpörzsöklődött paszuly még sikerrel pótolható s az új ültetések beérésére a tenyészidőből bőven jut. Helyesen teszik a kertészek, ha ezeket gyorsan pótolják utánültetésekkel.

Madarak és fák napját a helybeli fuiskola tanulótöbbsége a növényekkel egy sikerült kirándulás keretében ünnepelte meg f. hó 19-én. A nap jelentőségét *Dénesné Boga* Janka áll. tanítóú magyarázta meg a növendékeknek, kiknek sorából többen sikerült szavalatokkal és énekszámokkal működtek közre.

A posta építkezése. A posta elhelyezése kérdésére az illetékes tényezők különös gondolkodásra tárgyát képezi. Ugyanis azon már kialakult tervre, hogy a posta épülete a Kossuth utcában nyerjen elhelyezést, éppen e hasábköztörtént felszólalásunkra, olyan irányú előterjesztés tételtek, hogy az épület a Kökereszt-tér üresen álló telkén építessék fel. Ez ügyben a hét folyamán *Gröber* kolozsvári posta- és táviráda főigazgató személyesen felkereste a főispánt, amikor abban történt megállapodás, hogy amennyiben az előírt férőhelyek ezen telkekre beilleszthetők lesznek, úgy az építkezés csakugyan ott fog megtörténni, már csak arra való tekintettel is, hogy a város ezen terének rendezése is megoldást nyerjen.

A munkás rokkant egylet gyűlése. A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj-egylet székelyudvarhelyi 138 iki folyópénztára évi rendes közgyűlést folyó hó 29-én pünkösd harmadik napján délután 3 órakor a római katolikus fiu elemi iskola helyiségében tartja meg, melyre a tagokat ezuton meghívja az elnökség.

Rekvirálnak. Az Országos közlekedési hivatal erdélyrészi megbízottjának intézkedésére, mint jelentették Udvarhelyvármegye területén megindult a rekvirálás, s mint velünk közlik, máris szép eredménnyel. A rekvirálással egyidőben indult meg a *hadikölcsön jegyzése* is s — horribile dictu — máris volt alkalmunk olyan megjegyzést hallani, hogy „amennyiben rá'm rekvirálnak, úgy hadikölcsönt nem jegyzek”. Főlöszegnek érezzük, hogy a megjegyzéssel vitába bocsátkozunk. A hadikölcsönt a háboru sikeres befejezéséért jegyezzük, termény fölöslegünket pedig éhez embertársainknak tartozunk jó pénzért átadni. Aki ezt meg nem érti, azt valcban mélyen sajnáljuk.

Hadikölcsönjegyzések a megyében. Egész Udvarhelymegyében a hatodik kölcsönjegyzés iránt fokozódó érdeklődés nyilvánul meg. Székelyudvarhely város takarékpénztárainál már több százezer koronát jegyeztek s a vidékről is szép eredményekről veszünk hírt. Így például Agyafalván és Székelymagyaroson a VI-ik hadikölcsönre az alábbi jegyzések történtek: Farkas Péter 1000 K, F. István Lajosné 200 K, Hegyi Zsigmond ny. kj. 1500 K, Hegyi Péterné 200 K, Márk Mihályné 1000 K, Sára Pál 5000 K, N. N. 10,000 K. Az eddigi jegyzésekből ítélve e két községből, a melyhez bizonyára Décsfalva is hozzájárul 40—50,000 K biztosra remélhető.

A székelyudvarhelyi *Ipari és gazdasági hitelszövetkezettel* jegyezték: Szabó József 200 K, Dózsa Aladár 200 K, Málviánszky Ferencz 1000 K, „Julia” 1000 K, Bucsi Lajos és neje 1000 K,

Bedrogi István 2000 K, Kaluoky Rozsika 5000 K, Kálnoky család 20,000 K, Hitelszövetkezet 20,000 K. Összesen 50.400 K.

Halálozás. Özv. *Virág* Józsefné életének 81 ik, özvegy-égének 30-ik évében f. hó 18-ikán Jászberényben elhunyt. A kedves, jólelkű asszonyt hozzátartozói hazaszállították s itt Székelyudvarhelyen f. hó 24-ikén helyezték öröknyugalomra a róm. kath. temetőben. A megboldogultat *Paschek* Viktorné, *Gal* Imréné ferjeikkel, özv. *Lengyel* Györgyné, *Mária*, *Rosina*, mint gyermekei gyászolják. Emléke legyen áldott.

Szabeny Ignáczné szül. *Tassaly* Mária életének 82 ik, boldog házasságának 63 ik évében f. hó 23-ikán elhunyt. Halálával gyermekeit és számos rokont borított gyászba. Pihenése legyen csendes.

Özv. *Petres* Viktorné szül. *Hadnagy* Teréz életének 54-ik évében f. hó 20-ikán elhunyt. Halálát édesatyja *Hadnagy* István s testvérei családjakkal gyászolják. Nyugodjék békében.

Záróvizsgálatok az elemi iskolákban. A vármegye elemi iskoláiban a IV. osztályos fiu tanulók záró vizsgálatára nagy részben már befejezést nyert, míg a többi osztályok záró vizsgája s a tanév befejezése értesülésünk szerint június 20-ika után történik.

Menetrend változás. A m. kir. állami vasutak beépületét érdeklő vonalain, így a Budapest keleti p. udvar—szolnok—arad—lövisi; Budapest keleti p. udvar—szolnok—kolozsvár—brassói fővonalain június hó 1-én új menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben levővel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza: *A budapest—kolozsvár—brassói vonalon:* A Budapest keleti p. u. rol jelenleg d. e. 8 óra 20 p.-kor induló személyvonat 40 percczel későbbben, vagyis d. e. 9 órakor indul, a Budapest keleti p. u. ra jelenleg reggel 7 óra 20 perczkor érkező személyvonat pedig 30 percczel későbbben azaz 7 óra 50 perczkor érkezik. *A budapest—arad—lövisi vonalon:* A Budapest keleti p. u. ra jelenleg este 7 óra 25 p.-kor érkező személyvonat 55 percczel későbbben azaz 8 óra 20 p. érkezik.

Dohány szüret. A hét első napján újra nagyobb dohány-szállítmány érkezett a dohány-tözsébe. Az esetnek másnapra még a vidékre is híre futamodott, mire újra olyan tolongás keletkezett a trafik előtt, hogy két napon át csendőrség tartotta fenn a rendet, már amennyiben az lehetséges volt a dohányra éhes közönség soraiban. Százával verődött össze a jó nép, mint a kinek egyéb gondja sem lenne, csak hogy hozzájusson az édes, a drága dohányhoz, s ami a szemléltében egyébként igen kollektív érzéseket váltott ki. A szerda napi nagy tolongás szinte végzetessé is vált, amennyiben az egyik székely atyafit a lovas csendőr kardjával mellbe szurta, s igazán csak a tiszta véletlenségen mult, hogy a pakk 20-as dohányt, melyre a jámbor ember vágyott, nem az életével fizette meg. Mindenesetre intézkedést kérünk, hogy az ilyen és ehhez hasonló eseteknek eleje vétsék, mert végtére is most csak a haváért szabad meghalni.

Méhészegylet választmányi ülése. Az Udvarhelymegyei méhészegylet június 9-én (szombaton) d. u. 3 órakor, Székelyudvarhelyen, az egyesület telepén, kedvezőtlen idő esetén a róm. kath. elemi iskola egyik termében, a tisztviselők tanfolyamának befejezése alkalmával rendes választmányi ülést tart, melyre az egylet választmányi tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgy: 1. Jelentés az egyesület ügymenetéről. 2. Hamisított és műmész forgalomba hozatalát tiltó miniszteri rendelet tudomásul vétele és az ellenőrző bizottság megszervezése. 3. Miniszteri rendelet tudomásul vétele. 4. Fiókegyletek szervezése. 5. Gyűlés napjáiig beérkezett ügyiratok. 6. Indítványok.

Gyermekgyilkos anya. Az erkölcsi megtévelyedésnek egy gyászos tragédiája játszódott le Homoródszentlászlón a közeli napokban. *Förro* Sándorné, kinek férje Amerikában vándorolt ki s a világháboru miatt ott rekedt, kellemtelen híreket kezdett terjesztetni a fáma. A könnyű vérű asszony szerelmi viszonyba került egy ottani fiatal legényvel s a viszonynak gyümölcse lett. Az asszony hűvét takarni igyekezett, de a fiu asszonyra figyelte a hűbó erett asszony esetét, ki midőn egészséges fiu gyermekét világra hozta, a lakás padlója alá rejtette, hol a gyermek csakhamar kiszorvedett. Feljelentés folytán

a kányádi csendőrség kutatni kezdett, a kegyetlen anya pedig állhatatosan ragabodott, miglen a nyomokról a csendőrmester rábukkant a cseccemő rejtékhelyére s az elfeketedett kis szerelmi áldozat felmutatására az anya görcsös sírások között beismerő végzetes tettét. Forrónaét lálcz-raverve bevitték az ügyészség börtönébe.

A jövedelem és vagyonadó, valamint a hadinyereség adora vonatkozó 1916. évi 127000, 142000, 144000 és 145000, számu Pénzügyminiszteri Utasítás és Rendeletok füzete 2 K és 120 K eladási árban beszerezhetők a m. kir. pénzügyigazgatóságnál a hivatalos órák alatt *Szabó* Károly pénzügyi irodavezetőnél.

Felolós szerkesztő: BECSÉK ALADÁR,
Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

Feladási hirdetés.

Alólított községi előjáróság ezennel közhírré teszi, hogy Erked községnek:

1. 160 méter öl, vagyis mintegy 26 va uti kocsi, jóminőségű lúkk hasáb tűzifája az erkedi vasuti állomáson vasuti kocsi ba rakva, vasuti kocsiként 400 korona kikialtási ár mellett;
2. az erkedi vas-uti állomástól 3—5 km. távolságra eső ordó „Á” ü. o. 42. és 47. osztályiak 449,0 k. hold területén található gyufagyártáshoz alkalmas 130 m² vagyis 10 vagon a vonó által kitermelendő mű nyárfája vasuti kocsiként 130 korona kikialtási ár mellett eladatik.

A zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szobeli árverés Erked község házánál 1917. évi **június 25-én** d. e. 10 órakor veszi kezdetét s előbb a tűzifa, utána pedig d. e. 11 órakor a nyáfa fog elárvereztetni.

Báuatpénz és biztosíték a tűzifánál 1200 korona, a nyárfánál 250 korona.

Árverési feltételek Erked község házáál megtekinthetők.

Erked, 1917. évi április 27.

Hesmann Márton s. k.,
közégi bíró.

Molnár János s. k.,
közégi jegyző.

Felhívás.

Sinkovits Géza székelyudvarhelyi lakos közhírré teszi, hogy a Kroner Mihály tulajdonát képezett Székelyudvarhelyt a Kossuth utca 8—10. szám alatt levő u. n. Szarvas-szálloda, vendéglő, kávéház- és bodega-üzletet megvette. A Kroner Mihály esesleges üzleti hitelezőit felhívja, hogy követeléseiket közvetlenül hozzá legkésőbb június hó 20. napjáig jelentsék be, mert ellenkező esetben azokért a felelősséget magáról elhárítja.

Sinkovits Géza,
vendéglős.

Eladó Kápolnásfaluban a Sinkovits Geza tulajdonát képező vas- és vegyes kereskedés, továbbá a korcsma-helyisége a telekkel, házzal és üzleti berendezéssel együtt. Értekezhetni lehet Dr. Kassay F. István székelyudvarhelyi ügyvéddel.

Elvállalunk női- házi, gyermek és egyszerűbb utcai ruhákat.

Batthyány-tér 11. szám alatt.

Viaszat, lépet

vesz bármely mennyiségben a Méhészegylet Székelyudvarhelyt. Postán csomagokban is beküldhető az egyesület cimere.

Rokkant katoná, asztalos, azonnal áll-
Kalmazást nyerhet az Udvarhelymegyei Méhészegylet telepén Székelyudvarhelyen Jelentkezni és értekezni lehet az egyesület elnökségénél.

Eladó belsőség.

A vasuti állomás közelében egy csaknem 2 hold terjedelmű belsőség eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Gőzmalmomba mázsálásához és erdőfelügyelőnek 1—1 rokkant katonát, továbbá a malomba 2 tanoncot 3 évi tanévre felfogadok. Fábán József.